

VEJLEDNING:

Begrebs- og datamodellering på niveau 1: Formidling

Modellering med Fællesoffentlige regler for
begrebs- og datamodellering

- Version 1.0.0

Dette er en kort vejledning til hvordan man udarbejder begrebs- og datamodeller i overensstemmelse med de **Fællesoffentlige regler for begrebs- og datamodellering på niveau 1: Formidling**. Vejledningen giver en præsentation af regler på niveau 1 og indeholder også enkelte eksempler.

Formidling af modeller er det første, vigtige trin frem mod et **fællesskab om data**. Hvis vi kan tilgå og forstå hinandens modeller kan vi indarbejde hinandens data i vores egen forretning og undgå parallel dokumentation, indsamling og vedligeholdelse af data.

Et centralt element i forbindelse med etableringen af en fællesoffentlig dataarkitektur er anvendelsen af et **Modelkatalog**. Formålet med Modelkataloget er at skabe en platform til indsamling, **formidling** og **genbrug** af begrebs- og datamodeller udarbejdet i offentligt regi.

En model på niveau 1 er grundlæggende dokumenteret og **udstillet** via internettet, hvilket fremmer formidling af den viden en myndighed besidder. Alt indhold i modellen er beskrevet således, at **betydningen** af de bagvedliggende begreber og relationer er formidlet på en **fyldestgørende måde** i et **letforståeligt sprog**. Modellerne er forsynet med **forretningsmetadata**, som giver brugerne gode forudsætninger for at vurdere, om en model kan anvendes i en given sammenhæng.

Modellerne har et **ensartet grafisk udtryk**, idet de anvender et standardiseret visuelt modelsprog, hvilket fremmer fortolkning af modellens designelementer. Ved at modellen og dens elementer beskrives med standardiserede egenskaber og repræsenteres med samme notation opstår et **stærkt fælles sprog omkring modeller**. Anvendelse af fælles modelleringsprog betyder også, at modellen senere kan **videreudvikles til et højere modelleringsniveau**.

Begrebsmodeller

Modellen forsynes med forretningsmetadata:

[Regel 05 Angiv meningsfyldte **navne** for modeller](#)

[Regel 08 Angiv modellens **ejerskab**](#)

[Regel 10 Angiv modellens **version** \(*versionsnummer og seneste opdateringsdato*\)](#)

[Regel 12 Angiv modellens **modelstatus**](#)

[Regel 09 Angiv **emneområde** for modellen](#)

Modelnavn	Energiforsyningsanlæg
Modelejer	Energistyrelsen
Versionsnummer	0.2
Seneste opdateringsdato	14-12-2016
Modelstatus	Under udvikling
Emneområde	56.05 El- og varmeforsyning

Tabel: eksempler på en models forretningsmetadata

Modellens elementer dokumenteres på en ensartet måde:

Enten som en **begrebsliste**: (Hent skabelon til Excel på [digitaliser.dk](#))

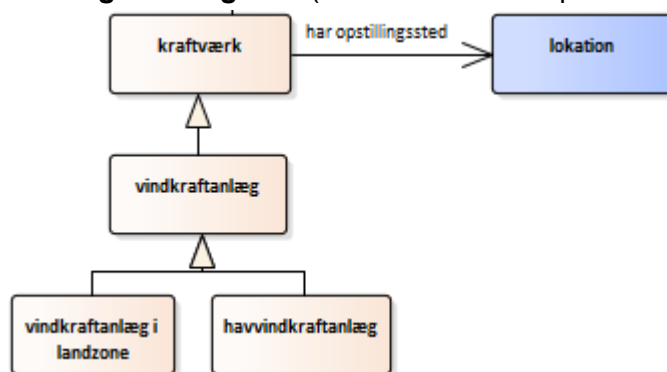
[Regel 21 Udarbejd **definitioner** eller beskrivelser af modellens elementer](#)

[Regel 30 Angiv hvilke begreber der er forretningens '**egne**' \(eget=ja/nej\)](#)

Foretrukken term	Definition	Eget
kraftværk	energiforsyningsanlæg som alene producerer elektricitet	ja
vindkraftværk	kraftværk som omdanner vindenergi	ja

Tabel: eksempler på begreber i begrebsliste

Eller som et **begrebsdiagram**: (Hent skabelon til Sparx EA på [digitaliser.dk](#))

[Regel 01 Brug **UML** som det visuelle modelsprog](#)

[Regel 15 Angiv meningsfyldte **UML-navne** for elementer](#)

[Regel 21 Udarbejd **definitioner** eller beskrivelser af modellens elementer](#)

[Regel 30 Angiv hvilke begreber der er forretningens '**egne**' \(fremmede skal være blå\)](#)

Modellen udstilles

[Regel 03 Udstil modellen **online**](#)

Logiske modeller

Man benævner modellen en **kernemodel**, hvis modellen er afgrænset til ét emneområde, og **anvendelsesmodel** hvis modellen er afgrænset til en bestemt anvendelsessituation (it-system eller datasæt)

Modellen forsynes med forretningsmetadata:

[Regel 05 Angiv meningsfyldte **navne** for modeller](#)

[Regel 08 Angiv modellens **ejerskab**](#)

[Regel 10 Angiv modellens **version** \(*versionsnummer og seneste opdateringsdato*\)](#)

[Regel 12 Angiv modellens **modelstatus**](#)

[Regel 09 Angiv **emneområde** for modellen](#)

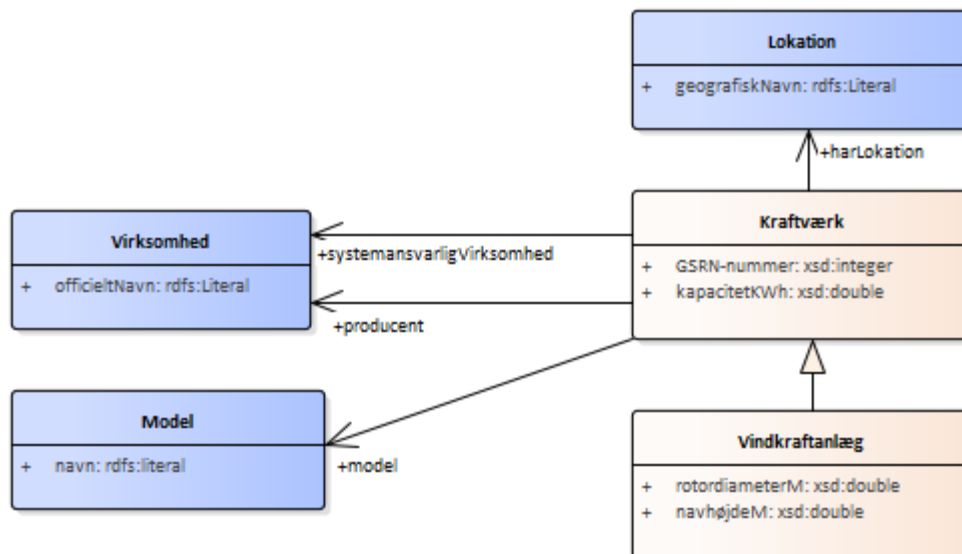
Modellen dokumenteres på en ensartet måde

Udarbejd model som et UML-klassediagram. ([Hent skabelon på digitaliser.dk](#))

[Regel 01 Brug **UML** som det visuelle modelsprog](#)

[Regel 15 Angiv meningsfyldte **UML-navne** for elementer](#)

[Regel 21 Udarbejd **definitioner** eller beskrivelser af modellens elementer](#)

Figur: eksempel på kernemodel

Modellen udstilles

[Regel 03 Udstil modellen **online**](#)

Hvis du vil vide mere...

Modelsekretariatet understøtter frembringelsen af modeller iht. Fællesoffentlige regler for begrebs- og datamodeller med ressourcer og værktøjer. På arkitektur.digst.dk kan du læse meget mere om modelreglerne og downloade nedenstående konkrete, anvendelige ressourcer.

Link: <http://arkitektur.digst.dk/metoder/regler-begrebs-og-datamodellering>

REGLER

- [Fællesoffentlige regler for begrebs- og datamodeller](#)

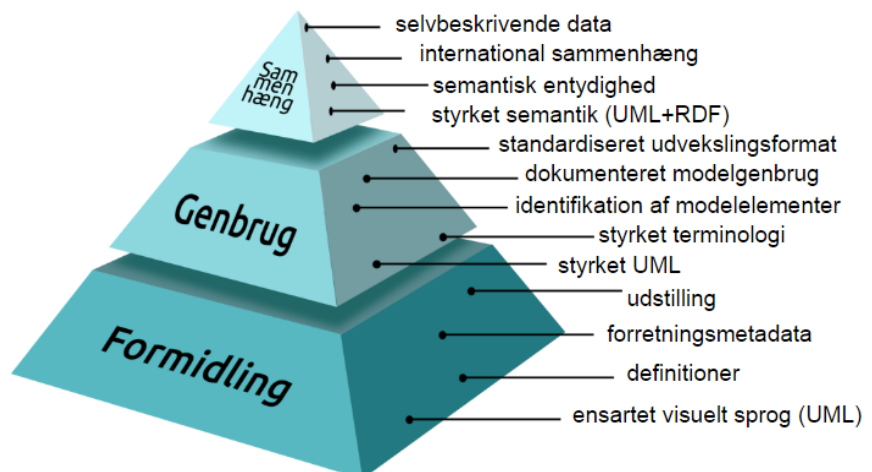
VÆRKTØJSUNDERSTØTTELSE

- [UML-profil \(xml-fil til import i UML-værktøj\)](#)
- [MDG-teknologi \(xml-fil til import i Sparx Enterprise Architect\)](#)
- [Projektskabelon \(eap-fil til import i Sparx Enterprise Architect\)](#)
- [Begrebslisteskabelon \(xlsx-fil til import i regnearkprogram, fx. MS Excel\)](#)

VEJLEDNINGER I BEGREBS- OG DATAMODELLERING MED MODELREGLERNE

Der er tre niveauer af modellering, som tilgodeser henholdsvis formidling, genbrug og sammenhæng af modeller og data, og for hvert niveau findes en vejledning, se figur nedenfor.

- [Vejledning til niveau 3: Sammenhæng](#)
- [Vejledning til niveau 2: Genbrug](#)
- [Vejledning til niveau 1: Formidling](#)
(Dette dokument)

PDF-version af dette dokument kan hentes her:

<http://arkitektur.digst.dk/metoder/regler-begrebs-og-datamodellering/vejledning-til-niveau-1>